

NACIONALISME, FEDERALISME I ESTRUCTURES TERRITORIALS
Optativa de primer cicle de Ciència Política. Curs 2007-08
Prof. Miquel Caminal.

Objectius

Estudi del nacionalisme i del federalisme com a models territorials de legitimació i organització de la comunitat política. Anàlisi històric de la seva evolució en referència a l'extensió i organització territorial del sistema d'estats (nacionals). Comparació dels fonaments teòrics entre nacionalisme i federalisme. La relació entre mundialització i organització política: els processos polítics transnacionals, les relacions intergovernamentals i el govern multinivell. Nacionalisme, federalisme i canvis territorials en l'organització dels estats tant en l'àmbit territorial infraestatal com supraestatal.

Programa

Lliçó 1. Els estats i les nacions en la història. Els orígens del nacionalisme. Les acepcions del concepte nació. L'estat i la plurinacionalitat.

Lliçó 2. L'estat, la sobirania i el territori. El concepte d'autodeterminació. Les onades de constitució i extensió del sistema d'estats en la història dels segles XIX i XX.

Lliçó 3. Les teories polítiques de la nació i del nacionalisme. Les teories liberals i les teories socialistes des de les revolucions liberals del XVIII a les revolucions socialistes del XX.

Lliçó 4. Teoria crítica del nacionalisme. Les aportacions teòriques de la segona meitat del segle XX. El nacionalisme i la mundialització.

Lliçó 5. Els precursors del federalisme i la crítica de la sobirania absoluta i indivisible. Les primeres federacions en l'estat liberal. Les raons i l'evolució dels sistemes federals. La comparació entre estats unitaris i estats federals. El federalisme cooperatiu.

Lliçó 6. Convergències i divergències entre nacionalisme i federalisme. Federació i plurinacionalitat. El federalisme nacional i el federalisme plural. La teoria política del federalisme pluralista.

Lliçó 7. Nacionalisme i/o federalisme en la resolució dels conflictes nacionals. Anàlisi de casos concrets.

Lliçó 8. Federalisme i mundialització. Els processos federals d'unió supraestatal. Federalisme i govern multinivell.

Bibliografia

HOBBSBAWM, E. (1998), *Naciones y nacionalismo desde 1780*, Crítica, Barcelona.
GELLNER, E. (1988), *Naciones y nacionalismo*, Alianza Universidad, Madrid.

- SAFRAN, W/ MAIZ, R (eds) (2002), *Identidad y autogobierno en sociedades multiculturales*, Ariel Ciencia Política, Barcelona.
- SENTMARTI, R. (ed) (2001), *Clàssics del nacionalisme*, Ed. Pòrtic, Barcelona.
- KYMLICKA, W. (2004), *Estados, naciones y culturas*, Almuzara, Córdoba
- SMITH, A. (2000), *Nacionalismo y modernidad*, Istmo, Madrid.
- CAMINAL, M. (2002), *El federalismo pluralista*, Paidós, Barcelona.
- REQUEJO, F. (2003), *Federalisme plurinacional i estat de les autonomies*, Ed. Proa, Barcelona.
- ARGULLOL, E. (2004), *Federalismo y autonomía*, Ariel, Barcelona.
- FOSSAS, E/ REQUEJO, F. (1999), *Asimetría federal y estado plurinacional*, Ed. Trotta, Madrid.
- MILLER, D. (1997), *Sobre la nacionalidad*, Paidós, Barcelona.
- VIROLI, M. *Por amor a la patria*, Ed. Acento, Madrid.
- KYMLICKA, W. (2003), *La política vernácula*, Paidós, Barcelona.

Es recomanarà altra bibliografia complementària per al seguiment i aprofundiment dels temes.

Avaluació

L'assignatura tindrà una part teòrica que s'avaluarà mitjançant una prova oral o escrita, i una part pràctica mitjançant un estudi de cas.